

Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmums

PAR LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMA «PAR ZINĀTNISKO DARĪBU» SPĒKĀ STĀŠANĀS KĀRTĪBU

Lai īstenotu Latvijas Republikas likuma «Par zinātnisko darību» prasības, Latvijas Republikas Augstākā Padome n o l e m j

1. Uzdot Latvijas Zinātnes padomei

1) līdz 1992. gada 31. decembrim izstrādāt un apstiprināt ekspertu komisiju izveidošanas kārtību atbilstoši šā likuma prasībām,

2) līdz 1992. gada 31. decembrim izstrādāt un iesniegt Latvijas Republikas Ministru Padomei apstiprināšanai Latvijas Zinātnes padomes izveidošanas un darbības kārtību (nolikumu) atbilstoši šā likuma prasībām,

3) ekspertu komisiju izveidošanu pabeigt līdz 1993. gada 15. maršam.

2. Uzdot Latvijas Republikas Ministru Padomei

1) sagatavot un apstiprināt «Nolikumu par Zinātnes departamentu», tajā paredzot likumā noteiktās valsts kompetences realizēšanu,

2) sagatavot un iesniegt Latvijas Republikas Augstākajai Padomei apstiprināšanai valsts programmu izstrādāšanas, apstiprināšanas, finansēšanas un izpildes kārtību, kā arī valsts programmu sarakstu,

3) līdz 1992. gada 31. decembrim sagatavot un iesniegt Latvijas Republikas Augstākajai Padomei likumprojektu «Par augstskolām»,

4) izveidot komisiju, lai izvērtētu stāvokli izglītības un zinātnes integrācijai Latvijas Republikā. Komisijas vērtējumu un priekšlikumus līdz 1993. gada 1. februārim iesniegt Latvijas Republikas Augstākajai Padomei.

3. Valsts zinātniskajām iestādēm līdz 1992. gada 31. decembrim izstrādāt un iesniegt Latvijas Zinātnes padomei apstiprināšanai statūtus atbilstoši šā likuma prasībām.

4. Noteikt, ka pašreizējās Latvijas Zinātnes padomes pilnvaras izbeidzas 1993. gada 1. aprīlī.

5. Noteikt, ka līdz šā likuma spēkā stāšanās brīdīm Latvijas Zinātnes padomes izveidoto promocijas un habilitācijas padomju pilnvaras izbeidzas 1993. gada 31. decembrī.

Uzdot Latvijas Zinātnes padomei un Zinātnes departamentam sagatavot un iesniegt Latvijas Republikas Augstākajai Padomei saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem «Par zinātnisko darību» un «Par augstskolām» izstrādātu Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmuma projektu par zinātnisko grādu promociju un habilitāciju, iesaistot šajā darbā zinātnisko iestāžu kvalificētus zinātniekus.

6. Uzdot Latvijas Republikas Ministru Padomei līdz 1992. gada 31. decembrim izstrādāt valsts lauku zinātnisko iestāžu (pētniecības un izmērījumu staciju) pāraugstāfutus.

Veikt valsts lauku zinātnisko iestāžu (pētniecības un izmērījumu staciju) reorganizāciju līdz 1993. gada 1. maršam.

7. Latvijas Republikas likums «Par zinātnisko darību» stājas spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

A. GORBUNOVAS

I. DAUDIŠS

Latvijas Republikas Augstākās Padomes sekretārs Rīgā 1992. gada 10. novembrī

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS PAR ZINĀTNISKO DARĪBU

Šā likuma mērķis ir nosīpīrināt valsts rūpes par zinātni kā tādiem svarīgiem sabiedrības attīstības nosacījumi. Likums nosaka zinātnes un augstākās izglītības vienību, zinātniskās darbības subjektu tiesības, atbildību, neatkarību un akadēmisko brīvību, profesionālās un sociālās garantijas, valsts institūciju kompetenci un saistības zinātniskās darbības nodrošināšanā.

Pirmā nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Zinātniskās darbības jēdziens

Zinātniskā darbība ir mērķtiecīga faktu vākšana, sistematizēšana un izskaidošana nolūkā iegūt jaunas zināšanas par pētāmajām parādībām dabā, apzinās sfērā un sabiedrībā, tā ietver teorētisko priekšstatu pārbaušanu, popularizēšanu un sagatavošanu praktiskai izmantošanai.

2. pants. Zinātniskās darbības tiesiskais pamats

Zinātniskās darbības tiesiskais pamats ir šis likums. Latvijas Republikas 1991. gada 19. jūnija Izglītības likums (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 31. nr.) un citi ar zinātni un studijām saistītie Latvijas Republikas likumi, Augstākās Padomes un tās Prezidijs lēmumi un Ministru Padomes lēmumi.

3. pants. Tiesības veikt zinātnisko darbību

Tiesības veikt zinātnisko darbību ir jebkurai personai neatkarīgi no rases, faulības, dzimuma, valodas, partijas piederības, politiskās un reliģiskās pārliecības, sociālā, mantiskā un dienesta stāvokļa izcelšanās.

4. pants. Zinātniskās darbības subjekti

Zinātniskās darbības subjekti šā likuma izpratnē ir atsevišķi zinātnieki, zinātnieku grupas, zinātniskās iestādes un to apvienības.

5. pants. Zinātnieka statuss

Zinātnieks šā likuma izpratnē ir fiziskā persona, kura veic zinātnisko darbību un kurai ir šajā likumā noteiktā kārtībā iegūta vai apstiprināta zinātniskā kvalifikācija.

Zinātnieka statusu nosaka viņa zinātniskā kvalifikācija, personiskie sasniegumi zinātnē un zinātnisko apriņķu vērlējums. Valsts rūpējas par šim statusam atbilstošu zinātniskās darbības nodrošinājumu, atalgojumu, darba apstākļiem, materiālo un morālo atbalstu.

Zinātnieka statuss nav atkarīgs no viņa zinātniskās specializācijas, kā arī no zinātniskās darbības motīviem vai darba devēja statusa.

OTRĀ NODĀĻA

ZINĀTNIEKA PIENĀKUMI, ATBILDĪBA UN TIESĪBAS

6. pants. Zinātnieka pienākumi

Zinātnieka vispārīgie pienākumi ir šādi:

1) nodrošināt pētījumu objektivitāti,

2) informēt sabiedrību par savu pētījumu rezultātiem, kā arī savas kompetences ietvaros sniegt konsultācijas un eksperītāzīmus,

3) popularizēt zinātnes sasniegumus un atzinās,

4) celt savu zinātnisko kvalifikāciju un piedalīties jaunu zinātnieku sagatavošanā,

5) pārraukt zinātniskos pētījumus, ja tie, pēc zinātnieku atzināmības, var radīt draudus cilvēci, sabiedrībai vai dabai, un informēt par to sabiedrību.

7. pants. Zinātnieka atbildība

Zinātnieks atbild par savu zinātnisko pētījumu rezultātu objektivitāti un par saviem secinājumiem, kas izdarīti, pamatojoties uz šiem rezultātiem, neatkarīgi no tā, kas ir pētījumu pasūtījis vai finansējis.

Zinātnieks atbild par savas kompetences pārsniegšanu, ja tās rezultātā sabiedrībai tiek sniegtas rekomendācijas, kas neizriet no konkrētiem zinātnisko pētījumu rezultātiem.

Zinātnieks atbild par to, lai viņa rīcībā nodotie materiāli, finansi līdzekļi un informācija tikuši izmantoti vienīgi izvirzīto zinātnisko mērķu sasniegšanai.

Zinātnieks neatbild par zinātnisko pētījumu rezultātu tālākas izmantošanas sekām, ja vien viņš pats nav šo pētījumu rezultātu izmantojot vai izmantošanas sagatavotās vai arī ja nepastāv vienošanās starp zinātnieku un viņa pētījumu rezultātu izmantojotā.

Zinātnieks atbild par informācijas izpaušanu, ja ar likumu noteikts, ka šī informācija ir valsts noslēpums.

8. pants. Zinātnieka tiesības

Zinātniekiem ir tiesības:

1) brīvi izvēlēties pētījumu virzienu un metodes atbilstoši savām zinātniskajām interešēm, kompetenci un humānismu principiem;

2) ar individuālu vai kolektīvu zinātnisko pētījumu projektu piedalīties jebkuros atklātos zinātnisko pētījumu darbu konkursos Latvijā un ārvalstīs;

3) neatkarīgi no administrācijas, ar kuru zinātnieks ir darba atliecībās, konkursa kārtībā saņemt finansējumu no valsts, uzņēmumu, sabiedrīsko organizāciju vai dažādu fondu līdzekļiem. Atliecībā uz šādi iegūtiekiem līdzekļiem (granti, subsīdijas, līgumi) zinātniekam ir tiesības būt kredīta rīkošājam. Šīs tiesības uz līguma pamata var nodot tās zinātniskās iestādes administrācijai, ar kuru zinātnieks ir darba atliecībās;

4) bez administratīviem ierobežojumiem piedalīties atklātos konkursos, lai iegūtu līdzekļus savas kvalifikācijas celšanai, kā arī piedalīties dažādos zinātniskos pasākumos Latvijā un ārvalstīs un izmantot piešķirtās iespējas;

5) bez cenzūras un administratīviem ierobežojumiem iesniegt publicēšanai sava zinātniskā darba rezultātus paša izraudzītos zinātniskās preses izdevumos.

Valsts zinātniskajās iestādēs nodarbinātajiem zinātniekim ar doktora un habilitētā doktora grādu ik gadu pienākas apmaksās divu kalendāra mēnešu atvajinā-

jums, bet ik pēc sešiem gadiem — apmaksās sešu kalendāra mēnešu akadēmiskais atvajinājums zinātniskiem pētījumiem vai kvalifikācijas celšanai ārpus savas darbavietas, ja ir atliecīgs rakstveida apstiprinājums.

Zinātniekam ir ekskluzīvas tiesības uz intelektuālo īpašumu, kas radies no valsts budžeta finansēšanas zinātniskās darbības rezultātā, ja darba līgumā nav noteikts citādi.

Ja zinātnieks strādājis uz līguma pamata, viņa tiesības uz zinātniskās darbības rezultātā radīto īpašumu nosaka līgums. Īpašums, kas radies no valsts budžeta finansēšanas zinātniskās darbības rezultātā, ir valsts īpašums.

Zinātnieka tiesību ierobežojumi pieļaujami vienīgi tad, ja pirms zinātnisko pētījumu uzsākšanas viņš devis rakstveida piekrišanu. Valsts zinātniskajās iestādēs nodarbināto zinātnieku tiesību ierobežojumi pieļaujami vienīgi ar valsts pārvaldes institūciju piekrišanu.

9. pants. Atklātums informācijā par zinātniskajiem pētījumiem

Informācijai par zinātniskajiem pētījumiem, kas finansēti no valsts budžeta, jābūt atklātai. Atklātuma ierobežojumus var noteikt ar īpašiem likumdošanas aktiem, valsts zinātniskajās iestādēs — ar valsts pārvaldes institūciju atļauju un ar zinātnieku rakstveida piekrišanu. Sie nosacījumi neattiecas uz profesionāliem un komerciāliem noslēpumiem.

TREŠĀ NODĀĻA

ZINĀTNISKĀS KVALIFIKĀCIJAS IEGŪŠANA

10. pants. Akadēmiskās izglītības pakāpes un zinātniskā kvalifikācija

Akadēmiskās izglītības pakāpi apstiprina, piešķirof atliecīgās zinātnes nozares bakalaureja vai magistra grādu. Tā piešķiršanas kārtību nosaka atliecīgā akadēmiskās izglītības iestāde.

Persona ar akadēmisko izglītību var pretendēt uz doktora un habilitētā doktora zinātniskā grāda iegūšanu, ievērojot šā likuma noteiktais zinātniskās kvalifikācijas pakāpes un zinātniskās iestādes institūciju atļauju.

Zinātnisko grādu piešķir uz mūžu, un zinātniekam ir tiesības to lietot oficiālā sarakstē.

11. pants. Zinātniskās kvalifikācijas pamatprasības

Doktora zinātnisko grādu var iegūt personas, kas pāstāvīgi veikušas oriģinālu pētījumu, kura rezultāti atzīstami par nozīmīgu ieguldījumu zinātniskās problēmas izpētē un guvuši starptautisku zinātnisko aprindu ievēribu. Par tādu atzīstāmos publikācijas recenzētos zinātniskajos žurnālos, kā arī piedalīšanās starptautiskajos konferencēs.

12. pants. Promocijas (doktora zinātnisko grāda piešķiršanas) kārtība

Tiesības piešķirt doktora zinātnisko grādu augstskolām vai valsts zinātniskajām iestādēm deleģē Latvijas Zinātnes padome. Konkrētās zinātnes disciplīnās zinātniskā grāda piešķiršanas nosacījumus un programmas apstiprina augstskolas koleģiālās pārvaldes institūcija, turpinājums 3. lpp.

LANO

Latvijas automātikas speciālisti ir apvienojušies un izveidojuši Latvijas Automātikas nacionālo organizāciju (LANO). Tā ir sabiedriskā zinātniskā bezpečības organizācija, kurā iekļaušies automātikās vadības un sistēmtehnikas pētījumu, kā arī lietišķo pielievojumu jomas Latvijas zinātniskie darbinieki un praktiķi. LANO mērķis ir veicināt vadības teorijas un tehnoloģijas atšķību plašā diapazonā, ietverot fizikālās, tehniskās, bioloģiskās, sociālās, ekonomiskās u. c. sistēmas.

Jau kopš 1956. gada darbojas Starptautiskā automā

turpinājums no 2. lpp.

tās izskata Latvijas Zinātnes padome, kas lemj par promocijas tiesību piešķiršanu. Cifus ar promocijas kārtību saistītos jautājumus nosaka Latvijas Republikas Ministru Padomes apstiprināts nolikums.

13. pants. Habilītācija un Goda doktora grāda piešķiršana

Par Tpašu ieguldījumu zinātnē un zinātniskās kvalifikācijas celšanas darbā augstskolas vai valsts zinātniskās iestādes, kurām ir habilītācijas tiesības, var habilitēt doktoru, piešķirt viņam habilitētā doktora (Doctor habilitatus, Dr. habil.) grādu. Habilītācijas kārtību nosaka Latvijas Republikas Ministru Padomes apstiprināts nolikums.

Universitātes un akadēmijas par Tpašiem noplēniem zinātnē vai mācību darbā var piešķirt Goda doktora (Doctor honoris causa, Dr. h. c.) grādu. Piešķiršanas procedūru un kārtību nosaka šo iestāžu koleģiālo pārvaldes institūciju apstiprināts nolikums.

14. pants. Zinātnisko grādu nostrīkācija (pielīdzināšana)

Persona, kas ieguvusi zinātnisko grādu pirms šā likuma stāšanās spēkā vai citā valstī un vēlas izmantot šajā likumā noteiktās zinātnieka tiesības Latvijas Republikā, var nostrīcēt (pielīdzināt) savu zinātnisko grādu neatkarīgi no tā iegūšanas laika atbilstošām šajā likumā noteiktajām zinātniskajām grādam.

Nostrīkācijas tiesības ir augstskolām, kurām ir promocijas vai habilītācijas tiesības. Nostrīkācijā kā eksperītus pieaicina vienīgi affiecīgo nozaru speciālistus.

Citus ar nostrīkāciju saistītos jautājumus regulē Latvijas Zinātnes padomes apstiprināts nolikums un starpvadītā nolīgumi šajos jautājumos.

CETURTĀ NODĀĻA

ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS ORGANIZĒŠANA

15. pants. Zinātniskās darbības organizatoriskā sistēma

Zinātnisko darbību var veikt valsts, sabiedriskajās un privātajās zinātniskajās iestādēs, to apvienībās, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētojās uzņēmumos vai arī individuāli.

Zinātniskās darbības valsts organizatoriskajā sistēmā ietilpst

- 1) augstākās valsts varas un pārvaldes institūcijas,
- 2) Latvijas Zinātnes padome un tās eksperītu komisijas,
- 3) Latvijas Republikas augstskolas,
- 4) Latvijas Zinātni akadēmija,
- 5) Latvijas Lauksaimniecības un mežu zinātni akadēmija,
- 6) valsts zinātniskās pētniecības iestādes un to apvienības,
- 7) citas ar Latvijas Republikas Ministru Padomes lēmumiem izveidotas institūcijas.

16. pants. Zinātniskās darbības nodrošināšana

Latvijas Republikas Augstākā Padome

1) piedalās zinātniskās darbības nodrošināšanā, atvēlot šim mērķim noteiktu daļu valsts budžeta līdzekļu, nosakot par to izlietojumu atbildīgo institūciju, izlietojuma kārtību un kontroli,

2) piedalās kā pasūtītāja noteiktu nacionālo programmu realizācijā, iedalot šim nolūkam finansu resursus, nosakot par to izlietojumu atbildīgo institūciju, izlietojuma kārtību un kontroli.

Latvijas Republikas Ministru Padome

1) pieņem lēmumus par valsts politiku zinātnē, 2) pieņem lēmumus par affiecīgu valsts pārvaldes institūciju dibināšanu,

3) dibina un likvidē valsts zinātniskās iestādes, 4) nodrošina un konfrolē valsts tāpāšuma pārvaldišanu valsts zinātniskajās iestādēs un to apvienībās, 5) pieņem šajā likumā paredzētos normatīvos aktus likumos noteiktās kompetences ietvaros,

6) pasūta noteiktas pētījumu programmas izpildi šim mērķim iedalito līdzekļu ietvaros, nosakot šo līdzekļu izlietojuma kontroli.

17. pants. Latvijas Zinātnes padome

Latvijas Zinātnes padome ir valdības un zinātnieku koleģiāla institūcija ar juridiskās personas tiesībām. Latvijas Zinātnes padomes pilnvaru laiks ir trīs gadi. Tās darbības kārtību nosaka Latvijas Republikas Ministru Padomes apstiprināts nolikums.

18. pants. Latvijas Zinātnes padomes kompetence un pienākumi

Latvijas Zinātnes padomes kompetencē un pienākumos ietilpst

- 1) valsts zinātnes attīstības politikas izstrāde un affiecīgu priekšlikumu iesniegšana valdībai,
- 2) zinātnes finansēšanai paredzētā valsts budžeta projekta sagatavošana,
- 3) zinātnes finansēšanai atvēlēto valsts budžeta līdzekļu izlietošana,
- 4) valsts finansēto zinātnisko pētījumu rezultātu zinātniska izvērtēšana un apkopošana, rezultātu pieejamības nodrošināšana,
- 5) valsts interešu pārstāvība starptautiskajā zinātniskajā sadarbībā,
- 6) promocijas un habilītācijas tiesību piešķiršana augstskolām un zinātniskajām iestādēm,
- 7) affiecīgo eksperītu komisiju izveidošana, to darba kārtības noteikšana un kontrole,
- 8) ar savu darbību saistītās informācijas sagatavošana un publicēšana.

19. pants. Latvijas Zinātnes padomes sastāvs

Latvijas Zinātnes padomē ietilpst ievēlēti pārstāvji no

- 1) Latvijas Republikas Ministru Padomes — viens,
- 2) Latvijas Zinātni akadēmijas — viens,
- 3) Latvijas Zinātnieku savienības — viens,
- 4) Latvijas Lauksaimniecības un mežu zinātni akadēmijas — viens,
- 5) Augstskolu rektoru padomes — viens,
- 6) Latvijas Republikas Augstākās Padomes — viens,
- 7) zinātnes nozaru eksperītu komisijām — pa vienam no katras komisijas.

Latvijas Zinātnes padome no savu locekļu vidus ievēlē priekšsēdētāju un viņa vietnieku. Savā kompetencē ietilpst jautājumus tā izlemi ar vienkāršu balsu vairākumā, taču balsošanā jāpiedalās ne mazāk par divām trešdaļām no padomes sastāva.

20. pants. Latvijas Zinātnes padomes tiesības

Latvijas Zinātnes padome ir tiesīga.

1) pieprasīt un saņemt nepieciešamo informāciju zinātnisko projektu pilnvērtīgas eksperīzes nodrošināšanai,

2) pieprasīt un saņemt nepieciešamo informāciju, lai izlemtu jautājumus par promocijas un habilītācijas tiesību piešķiršanu,

3) pieprasīt un saņemt no valsts pārvaldes institūcijām to rīcībā esošo informāciju, kas attiecas uz zinātnisko darbību Latvijas Republikā,

4) dot valsts budžeta līdzekļu sanāmējam saistošus norādījumus par to izlietojuma kārtību,

5) kontrolēt zinātnes finansēšanai iedalīto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, savas kompetences ietvaros doi tam vērtējumu.

Latvijas Zinātnes padome nav tiesīga ierobežot tās finansēto zinātnisko projektu izpildītāju tiesības un finansiālo rīcībspēju, kas izriet no šā likuma 8. pantā noteiktajām tiesībām.

Sava darba nodrošināšanai Latvijas Zinātnes padome var algot darbiniekus.

21. pants. Latvijas Zinātnes padomes eksperītu komisijas

Latvijas Zinātnes padomes eksperītu komisiju pienākumi ir šādi:

1) dot atzinumus par Latvijas Zinātnes padomei ie sniegtais zinātniskās pētniecības projektā, programām un to finansēšanu,

2) izstrādāt un pilnveidot zinātniskās pētniecības projektā izvērtēšanas kritērijus un iesniegt tos Latvijas Zinātnes padomei apstiprināšanai,

3) izstrādāt un pilnveidot valsts zinātnisko iestāžu darba efektivitātes izvērtēšanas kritērijus un iesniegt tos Latvijas Zinātnes padomei apstiprināšanai,

4) sagatavot un dot atzinumu par stāvokli affiecīgājā zinātnes nozarē Latvijas Republikā.

Eksperītu komisijas ievēlē konkretētājā zinātnes nozarē Latvijas Republikā pastāvīgi strādājošie zinātnieki, kuru kvalifikācija apstiprināta atbilstoši šā likuma prasībām.

Par eksperītu komisiju locekļu kandidātiem zinātnieki var tikt izvirzīti vai var personiski piefeikties tikai vienā no zinātnes nozarēm.

Par eksperītu komisiju locekļu kandidātiem nevar tikt izvirzīti vai personiski piefeikties zinātnieki, kuri bijuši eksperītu komisiju vai Latvijas Zinātnes padomes locekļi divus iepriekšējos pilnvaru termiņus pēc kārtas, kā arī zinātnisko iestāžu vadītāji un viņu vietnieki.

Ievēlētie eksperītu komisiju locekļi paraksta «Saistību un atbildības deklarāciju», kurās tekstu apstiprina affiecīgā valsts pārvaldes institūcija.

Pārējos ar eksperītu komisiju izveidošanu un darbību saistītos jautājumus nosaka Latvijas Republikas Ministru Padomes apstiprināts nolikums. Latvijas Zinātnes padome ir atbildīga par noteiktās eksperīzes kārtības ievērošanu.

22. pants. Zinātniskā darbība Latvijas Republikas valsts augstskolās

Latvijas Republikas valsts augstskolas jautājumos, kas saistīti ar zinātnisko darbību, pielīdzināmas valsts zinātniskajām iestādēm un to apvienībām.

23. pants. Latvijas Zinātni akadēmija

Latvijas Zinātni akadēmija ir autonoma valsts subsīdēta bezpelēnas zinātniskā institūcija, kas sastāv no ievēlētiem Zinātni akadēmijas locekļiem. Zinātni akadēmija darbojas saskaņā ar tās Hartu un sfatūtiem. Valsts ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes vai Ministru Padomes lēmumiem var deleģēt tai tāpāšas funkcijas vai pilnvaras zinātnes jomā.

24. pants. Valsts zinātniskā iestāde

Valsts zinātniskā iestāde ir valsts dibināta bezpelēnas organizācija ar juridiskās personas tiesībām, kas uz pašpārvaldes principu pamata organizē zinātnisko darbību, zinātniskās kvalifikācijas iegūšanu un celšanu. Tās darbības materiālo pamatu veido nošķirta valsts tāpāšuma daļa, kas nodota valsts zinātniskās iestādes pārvaldišanā. Pārvaldišanas kārtību nosaka affiecīga valsts pārvaldes institūcija.

Valsts zinātniskā iestāde darbojas saskaņā ar saviem statūtiem, kurus apstiprina Latvijas Zinātnes padome. Valsts zinātnisko iestādi reģistrē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā saskaņā ar Latvijas Republikas 1991. gada 17. decembra likumu «Par bezpelēnas organizāciju» (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņojās, 1992, 6. nr.). Valsts zinātniskās iestādes, lai realizētu savas darbības mērķus, var iesaistīties apvienībās un asociācijās. Šādu apvienību un asociāciju darbību regule affiecīgi līgumi.

Valsts pārvaldes institūciju iejaukšanās valsts zinātnisko iestāžu darbībā, ja tā nav pretrunā ar Latvijas Republikas likumiem, nav pieļaujama.

25. pants. Valsts zinātniskās iestādes dibināšana

Lēmumu par valsts zinātniskās iestādes dibināšanu pieņem Latvijas Republikas Ministru Padome.

Valsts zinātniskās iestādes organizēšanu līdz statūtu pieņemšanai veic affiecīgās valsts pārvaldes institūcijas iecelta amatpersona.

26. pants. Valsts zinātniskās iestādes statūti

Valsts zinātniskās iestādes statūtos jānorāda

1) iestādes nosaukums, adrese, juridiskais statuss,

2) iestādes darbības joma un mērķi,

3) noteikumi par iestādes pārvaldi un darbības kontroli,

4) statūfu fonda lielums un finansēšanas avoti,

5) darba samaksas kārtība,

6) rezerves fonda izmantošanas kārtība,

7) reorganizācija un likvidācijas kārtība,

8) iestādes struktūrvienību un zinātnieku grupu izveidošanas, darbības un likvidācijas noteikumi,

9) citi ar iestādes tāpātībām saistīti noteikumi.

Statūtus pieņem valsts zinātniskās iestādes zinātnieku kopsapulce.

27. pants. Valsts zinātnisko iestāžu pārvalde

Valsts zinātnisko iestādi pārvalda koleģiāla institūcija (padome, dome, senāts), ko ievēlē iestādes zinātnieku kopsapulce vai konference. Tās kompetencē ietilpst

1) iestādes zinātniskās darbības galveno uzdevumu noteikšana,

2) zinātniskās iestādes vadības amatpersonu ievēlēšana statūtos noteiktajā kārtībā un administratīvās vadības skaitiskā sastāva un personālsastāva apstiprināšana,

3) jautājuma ierosināšana par zinātnieku atlaišanu no darba pirms darba līgumā noteiktā termiņa izbeigšanai,

4) zinātnieku ievēlēšana akadēmiskajos amatos,

5) pārstāvju ievēlēšana padomēs un komisijās (zinātnisko grādu piešķiršanas pad

